

Mst. Satya Devi v. The State. (Koshal, J.)

(ਅਨੈਕਸਰ RB), HUF ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ HUF ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ (ਅਨੈਕਸਰ ਆਰਬੀ) ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ HUF ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੇਨਾਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਅਵਸਥੀ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੁਝ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

(11) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ, ਮਿਤੀ 16 ਨਵੰਬਰ, 1960, (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਬੀ') ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ, ਮਿਤੀ 10 ਫਰਵਰੀ, 1966 (ਅਨੈਕਸਚਰ 'ਡੀ') ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1963 (ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ 'RB') ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1943-44 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(12) ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡੀ ਹੋਈ ਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੈਂ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਅਪੀਲੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਏ.ਡੀ.ਕੋਸ਼ਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਐਮ ਐਸ ਟੀ ਸਤਿਆ ਦੇਵੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1966 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 859।

21 ਜਨਵਰੀ 1969

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (v of 1898) — ਸੈਕਸ਼ਨ 465 — ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ—ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਜੱਜ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ—ਅਨੁਭਵ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ—ਦੱਸਿਆ— ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ—ਕੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰ, y ਜੱਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ; ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵੇਕ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੱਜ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਗਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 465 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵੱਛਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ। (ਪਰਾ ੩)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਰਸਮੀਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲੋ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਬੇਵਕੂਫੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਰਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਹੀਂ, ਦੀ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਾਬਤੋ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। (ਪਰਾ ੭)

ਅਪੀਲ - ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਨ.ਠਕਰਾਲ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਇੰਦਰਜੀਤ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਮਿਕਸ-ਕਿਊਰੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

EN ਰਾਮਪਾਲ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, - ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

I

ਕੋਸ਼ਲ, ਜੇ.—ਇਹ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੌਤਿਆ ਦੇਵੀ, ਉਮਰ 40 ਸਾਲ, ਪਤਨੀ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਨਾਭਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਗੁਰਦਿੱਤਪੁਰਾ ਦੀ ਵਸਨੀਕ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਨ. ਦੇ 22 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਠਕਰਾਲ, ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਮਰ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। 500

(2) ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜ਼ਾਬਤ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦੀ ਹੈ: -

"465. (1) ਜੇਕਰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਿਊਰੀ, ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕਤਾ ਅਤੇ ਇਨਕਾਪਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਜੇ ਜਿਊਰੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੱਜ ਉਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਜਿਊਰੀ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਦਿਮਾਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਇਨਕਾਪਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) Thei ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੋਸਟੇਜਸਰੋਫ 6 ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੜਾਅ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੱਜ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ; ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਵੱਛਤਾ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਜੱਜ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਾਲਾਤ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਗਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 465 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਵੱਛਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਉਸ ਭਾਗ ਦੀ ਅਸਲ ਅੰਤਰ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ।

(5) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਗਲਪਨ ਦੇ * ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। 21 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਤਿਵਾੜੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ - ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ:

“ਮੈਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ, 1966 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਮੈਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲੈਣ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਲਿਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਈ

ਨੇਸ਼ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਹਾਂ, ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਹਾ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

(6) ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਡਾ: ਧਰਮਵੀਰ ਸਹਿਗਲ, ਇੰਚਾਰਜ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਾਭਾ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜਤ ਯੁਗਦੋਪਾਲ ਦਾ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾ. ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ:

“ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਰਾਏ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਹੈ।

(7) ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਫਿਰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ:

“ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦੱਸਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨ ਨਾਥ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ

Mst. Satya Devi v. The State. (Koshal, J.)

ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਜਗਨ ਨਾਥ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਉਸਦੀ ਆਮ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬੇਵੱਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ”

ਅਤੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਹਿਗਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਉਲਝਣਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ, 21 ਜੁਲਾਈ, 1966 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ, ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ-

“ਮੇਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਅਧੀਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। . ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਯੁਗਦੋਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਇਸ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ”

(8) ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ, ਉਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਸਹਿਗਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਕੁਝ ਸਿੱਟਿਆਂ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 21 ਤਰੀਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਮੈਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੁਲਾਈ, 1966, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਸੰਦੇਹ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧਾਤੂ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰੀ ਰਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਕਿ ਉਹ ਉਸਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ। ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

ਧਾਰਾ 465 ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਅਰਥ ਰਸਮੀਤਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ੱਕੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ, ਅਕਸਰ ਨਹੀਂ,

ਇਸ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੈਪੀਟਲ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਝੁੱਠੇ ਜਵਾਬ ਅਸੰਗਤ, ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਅਤੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਡਾ. ਸਹਿਗਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਦਿੱਖ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਸੀ "ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਬੇਦੱਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ"। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਧਾਰਾ 465 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

(9) ਅਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਚਰਚਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਝਾਬੂ ਬਨਾਮ *ਸਮਰਾਟ (1)* ਵਿੱਚ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਗਲ ਵਜੋਂ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 465 ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਦਾਲਤ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਢੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਸਾਰੀ

(1) ਦੇਆਈਆਰ 1920 ਸਾਰੇ. 354.

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨਜ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਮਾਰ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗੇ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੁੱਧੀ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਅਧੀਨ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਰਾਬ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(10) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3) ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਕੋਲ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ

Mst. Satya Devi v. The State. (Koshal, J.)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਿਮਾਰੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਕ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਕੈਲ ਸਬੂਤਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰ ਦਿਖਾਇਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

“ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਛੱਤ ਵੱਲ ਦੇਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ।

ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਜਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜੀਬ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਮਿਟਿੰਗ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) ਇਹ ਕੈਪਬੈਲ ਅਤੇ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਜੋਜੇ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਕਿ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਖੁਦ ਸ਼ਿਮੋਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਇਸ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ।

- (2) 54 ਪੀਆਰ 1905। •
 (3) ਏਆਈਆਰ 1926 ਲਾਹ. 498.

ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੜ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ।

(12) ਰਾਮਨਾਥ 3v ਵਿੱਚ. ■ I ਸਮਰਾਟ (4), ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਹੀ ਦਿਮਾਗ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਹੀ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸੀ।

ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼, 7 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੀਜ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ (13)
ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਐਸ ਇਨ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਕੋਚਨ ਆਈਚੇਲਯਾਨ (5), ਬਿਓਜੈਲਰ, 0 ਹੋਇਡ

ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ 9 ਜੂਨ, 1952 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦਿੱਤਾ:

“ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ (PW 1 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ I)।

ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹਰ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਫਿਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(14) ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1930 ਸਾਰੇ. 450

(5) ਏਆਈਆਰ 1954 ਟੀਸੀ 435.

Mst. Satya Devi u. the State. (Koshal, J.)

ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਿੱਥੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ 10 ਜੂਨ, 1952 ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਗਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 465 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ।

(15) In *CIn t ਚੇਤੂ ਮੁਸਰ 6v. ਰਾਜ i(6)*, ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਗਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਾਗਲਪਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਆਰਡਰ-ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਗਲ ਸੀ ਜਾਂ ਸਮਝਦਾਰ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਰਾਇਣ, ਜੇ., ਜਿਸ ਨੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ, ਨੇ ਝਾਬੂ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (ਸੁਪਰਾ) (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਖਿਆ:

“ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 465 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਇਸਤਰਾਸਾ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਗਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਪਾਗਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 465 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਇਸ ਲਈ, ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਵਾਪਸ rar >etria l ਲਈ।'

ਡਬਲਯੂ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1954 ਪੇਟੀਐੱਮ

(16) ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਿਗੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਤਾ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਪਟਿਆਲਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 465 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਖੋਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦਾ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਬਲ ਰਾਜ ਤੁੱਲੀ ਜੇ.

ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।

1967 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 395.

24 ਜਨਵਰੀ 1969

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXIII)— ਧਾਰਾ 44— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)— ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19(1) (f) ਅਤੇ (ਜੀ)-ਧਾਰਾ 44(1) (vi)—ਕੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਈਰਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 19 (1) (ਐਫ) ਅਤੇ (ਜੀ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 44(1) (vi) ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ

ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ * ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੋਲ ਕਰਤਾ, ਆਢੂਤੀਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ। ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹਨ